

VAQIF OSMANOV

*Ekologiya və Sərvətlər Nazirliyinin
Milli Hidrometeorologiya Departamentinin işçisi,
coğrafiyaşünas, şair*

AYGÜN SADIQIN "GÜZGÜDƏ KİM VAR?" KİTABININ TƏQDİMATINDA DEYƏ BİLMƏDİKLƏRİM

Martın 3-də ilahi sözün işığına yığışmışdıq. İlahi sözü ucaldan, ilahiləşdirən SÖZ ADAMININ - AYGÜN SADIQIN poeziya və nəsrinin nuruna axışan pərvanələr kimi. Əsl poeziyanın işığı əbədidir, doğru yol göstərir mayak kimi.

"Güzdə kim var"a - ilk mənəvi balasına gənc şairin (şairə deməyəcəm, çünki söz adamının cinsi olmur, O, Tanrının yaratdığı ilahi varlıqdır) adqoyması da çox uğurludur. Bizim tərəflərdə (Şimal - Qərb bölgəsində) övlada adqoyma xüsusi bir törendir. Məsləhətləşmə, süfrə hazırlığı, Qurani-Kərimdən surə oxuma, ağsaqqal və ağbirçək sözü bu mərasimin özəlliyidir. Hiss olunur ki, Aygün xanım da bu mərhələlərdən keçib. Aygün xanımın güzgüsü mifologiyadan başqa Sabir babamızın "əyrini əyri, düzü həmvar" göstərən ayinədir. Bu ayinədə özünü əyri görənlər bilməlidilər ki, bu güzgünün günahı deyil.

Aygün Sadiq haqqında demək istədiklərimi konkret hissələrə böləcəyəm.

1.Aygün xanımın ən ali titulu ANAdır. O, iki gül balanın - "gələcəkdə camaatın qızını xoşbəxt edəcək, özü də xoşbəxt olacaq" "Gümüş parıltı"nın - Aygün xanımın soyad adaşı Sadiqin və "öncə həkim, sonra gəlin olacaq" anasının "bacı"sının - "Qızıl parıltı"nın - Aylinin sevimli, rahat, nigaran anası olmaq şərəfinə ucalıb. Bu ali məqamın mübarək, Aygün Sadiq!

2.Aygün xanım müəllim kimi şərəfli peşənin sahibidir. Deyirlər ki, bir xalqın gələcəyini, milli mənsubiyyətini, mənəvi dünyasını yox etmək istəyənlər onun təhsilini və səhiyyəsini məhvə sürükləsələr bəs edər. Aygün xanım millətin gələcəyini düşünən uzaqgörən tərbiyəçidir. Dərsliklərdəki nöqsanlardan, sistemdəki neqativ hallardan ürək ağrısı ilə, yana-yana danışan, yazan pedaqoq Vətəni, millətini sevən nəsillər yetişdirmək üçün hər əzaba qatlanır. Bir şeirində Sabirsayağı deyir:

*Savad öyrədənə bir ay qabaqdan,
"Bezdirməsin" deyə rüsvət veririk.*

Yəni, "oxutmuram, əl çəkin!"

3.Aygün Sadiq Vətəni, elini, millətini sevən türkçü, Turançıdır. Yazara görə, "hər daşına, torpağına sayğılar olan, göy rənginə boyanan türkün adı Ədalət imzasıdır". Şairin hər şeirində milli təəssübkeşlik, Vətən torpağının ağırları, müqəddəsliyi - ana xəttidir.

*Mənim əzəmətim - zəfərim sayda,
Türkün yüksəlişi yaxın gündədir!
Bütün xoşbəxtliklər - azadlıq boyda,
Bütün qələbələr qan rəngindədir!
Yaxud:*

*Əsir aparılan sən olmadın, qız,
Mənim adım-sanım, şərəfim olmuş!
Deyirlər, düşməyə əyilməmişən...
Qeyrətinə qurban! Ruhuna alqış!*

Və yaxud:

*Otuz ildir şərəfsizin, soysuzun biri,
Mənim əsir namusumdan törədir övlad.*

Aygün xanım türkün qüdrətinin özünə qayda-
cağına, özgürləşəcəyinə əmindir:

*Ulus parçalanıb qalanda viran
Dildə "türkəm" deyib öyünmək azdı!
Əməldə birliyə gəlsəydi Turan,
Çaqqallar Ulusu yağmalamazdı...
Fəqət ölməmişəm, yenə də sağam,
Əski qüdrətimi qaytaracağam!*

4. Gənc yazar sözün dəyərini, yerini bilən şair,
nəsr yazan, həm də tədqiqatçıdır. O, yazır: "Söz
anlamayan, sözün seyrini dərk etməyən, istedadı
olmayan insan heç vaxt yaxşı şeir yazıb ortaya çı-
xara bilməz. Şeirin yaxşı olması üçün mütləqdir
ki, ədəbiyyat haqqında, sözün təsir gücü haqqın-
da mükəmməl biliyə sahib olmalısən".

Aygün xanım, oxucunun zövqünə təcavüz
edən, onun sinirini pozan sözbazları çəkinmədən,
ötkəmcəsinə ittiham edən tənqidçidir. Şablon fi-
kirlərin, çeynənmiş söz yığınının qatı düşməni-
dir. Ona görə də hər misrası mənə yüklüdür.

5. "Qatil rolunu gözəl oynayan, ölümlər üstün-
də əl izi qoymayan" qəddar həyata insan öz əqi-
dəsi, mətinliyi, cəsarəti ilə asanca qalib gələ bi-
lər. Bunu Aygün xanımın timsalında aydın gör-
mək olur. Valideynlərini erkən itirən Aygün xa-
nım valideynlərinə biganə olan qəlbi buz kimi
soyuq cahillərə bir "ağbirçək" kimi nəsihət edir:

*Övlad! Sözüm yoxdu sənə deməyə!
Düşün sabahını, yolun sonunu!
Mən ana tapmıram əzizləməyə,
Sənsə küçələrə atırsan onu.*

Başqa şeirində deyir:

*Bir də ki, atamdan nigaranam çox,
Yox ayrı sirdaşım, dərdimi bölə.*

*Onun məndən başqa doğma qızı yox,
Canını canının parçası bilə.*

Aygün xanım 16 il əvvəl itirmiş atasının xati-
rəsinə yazdığı dərin hüznü şeirindən təsirlənib
bir bənd yazmışdım:

*Acı nisgil yeyə-yeyə,
Ahım sığmır yerə, göyə.
Günlərimi söyə-söyə,
Ömürdən kəsirəm, Ata...*

6. Aygün xanım, ilahi sevginin ucuzlaşdığı,
saxta sevgilərin mənəvi yox, maddi dünyanın
əsirinə çevrildiyi çağdaş dövrümüzdə "vüsal şai-
ri olmaq, səadətə xoş sədasını vermək" həqiqət-
tən çətin məsələdir. Amma unutmaq ki, əsl
poeziya adamı çox müşkülləri asan edən xilaskar
mələkdir. Bu da Sizin - şair anaların öhdəsinə dü-
şən missiyadır.

Şairin lirik qəhrəmanı hətta unutmağı da yad-
dan çıxaran vəfalı aşıqdır:

*"Sən" adlı dünyada qarayı baxtım -
Bizim yolumuza ayrılıq yağıb!
Sənə söz vermişdim unudacaqdım,
Lənətə gələsən! Yadımdan çıxıb...*

7. Bir qəribə fikrim də var. Mən Aygün xanı-
mın yazıları, düşüncələri, müxtəlif mövzuları
əhatə edən hekayələri, esseləri ilə tanış olanda
bu qənaətə gəlirəm ki, bu gənc həyatsevər, cəsa-
rətli, bəzən sərt və ötkəm xanım, bəlkə də, bu
dünyaya bir dəfə gəlib, sonra bu dünyadan gedib,
daha sonra bu fani dünyaya yenidən qayıdıb.
Onun düşüncələri müdrik, həyatın hər üzünü gö-
rən, sınaqlardan üzəg çıxan dünyagörmüş bir in-
sanın beyninin məhsuludur desəm, mənə yarı-
maram. Aygün xanım zamanı qabaqlamağı bacarı-
ran gənc "ağbirçək"dir:

*Bir baxdım: dünyaya gəldiyim gündür,
Bir baxdım: ölümdən o tərəfdəyəm...*

8. Zamanımız "halal yeyənə dəli, Vətən deyənə
avam, dostu kənara atıb düşməninə can-can
deyənlərin" nəfsinin ixtiyarına veriləndən cəsa-
rətli SÖZ ADAMlarını barmaqla göstərmək olar,
belələri az tapılan inci kimidir.

Belə inci olmaq böyük səadətdir...